

TrAHnsitie

1 en 2 april 2026

Titel abstract

Zicht op blootstelling

Naam spreker

Paul van de Sandt

Organisatie en functie

Cooperatie PreventPartner; Arbeidshygiënist

Tweede spreker

Ellen Wissink (PreventPartner) Nettie van der Meer (NKAL) Jolanda Willems (PreventPartner)

Aard presentatie

workshop

Inhoud abstract

In de arbeidshygiënische praktijk bestaat al jaren de wens om blootstelling aan gevaarlijke stoffen op de werkvloer direct zichtbaar te maken middels visualisatie. Eén beeld zegt meer dan 1000 woorden: werknemers zien concreet wanneer en hoe ze worden blootgesteld, leidinggevend en krijgen tastbare aanknopingspunten voor beheersmaatregelen, en arboprofessionals kunnen effectiever communiceren over risico's en oplossingen. Video Exposure Monitoring (VEM) systemen zijn niet alleen een technologisch hulpmiddel, maar vooral een krachtig communicatiemiddel. Door blootstelling direct te koppelen aan videobeelden ontstaat er een gesprek dat veel concreter is dan wanneer men alleen met meetwaarden werkt. Werknemers zien meteen het effect van hun handelingen of het al dan niet goed gebruiken van beheersmaatregelen. Dat maakt het makkelijker om gedragsverandering in gang te zetten en geeft leidinggevend en duidelijke argumenten om maatregelen door te voeren.

De klassieke methode PIMEX (PIcture Mix EXposure), ontwikkeld in de jaren tachtig, was daarin ooit een grote doorbraak. Maar het systeem bleek omslachtig in gebruik en verdween langzaam uit beeld in Nederland. Intussen zijn er internationaal nieuwe generaties Video Exposure Monitoring (VEM) systemen ontwikkeld.

Om te onderzoeken of en hoe deze systemen bruikbaar zijn in de Nederlandse

praktijk, hebben PreventPartner en het Nederlands Kenniscentrum Arbeid en Longaandoeningen (NKAL) in 2025–2026 een haalbaarheidsstudie uitgevoerd met financiering van de Lexces Academy. Het doel van de studie was om systematisch de functionele en praktische toepasbaarheid van VEM-systemen te vergelijken, hun sterke en zwakke punten te identificeren en een implementatiestrategie te ontwikkelen die arbeidshygiënist in staat stelt deze instrumenten laagdrempelig in te zetten.

De studie bestond uit meerdere onderdelen:

- Literatuuronderzoek naar toepassingen van VEM-systemen in internationale context.
- Interviews met Noorse, Zweedse en Nederlandse experts en gebruikers.
- Praktijkpilots bij twee bedrijven, waarin de VEM-systemen parallel zijn ingezet om blootstelling aan gevaarlijke stoffen zichtbaar te maken.

Tijdens deze workshop op het NVvA-symposium 2026 delen wij de belangrijkste bevindingen van de haalbaarheidsstudie en de aanbevelingen voor de implementatie van VEM in Nederland. Daarin verzorgen wij een live demonstratie. Deelnemers krijgen zo een unieke gelegenheid om zelf te ervaren hoe blootstelling real-time zichtbaar kan worden gemaakt en hoe de resultaten direct kunnen worden ingezet voor advies en training.

Met deze sessie willen we arbeidshygiënist inspireren en praktische handvatten bieden om VEM-systemen in te zetten bij voorlichting, risicocommunicatie en advisering over gevaarlijke stoffen. Daarmee draagt dit project bij aan betere beheersing van blootstelling en zodoende aan de preventie van beroepsgerelateerde aandoeningen in Nederland.